

การใช้สิทธิอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน และการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางสาวกรวรรณ นนธ์พละ นิติกรชำนาญการ
กลุ่มคดีปกครองและคดีทั่วไป สำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเวนคืน ตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนและการได้มา ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

01 การเวนคืนคืออะไร

การให้ได้มาซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่มีใช้ของรัฐตามเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่รวมถึงการให้ได้มาโดยวิธีการซื้อขาย ตามมาตรา 33 วรรคสอง มาตรา 34 มาตรา 35 และหมวด 4 การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์โดยวิธีการซื้อขาย (พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ มาตรา 4)

02 วัตถุประสงค์ของการเวนคืน

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของ ตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับ ความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น (รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 37)

03 ทรัพย์ที่จะสามารถเวนคืนได้

“อสังหาริมทรัพย์” หมายความว่า ที่ดิน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง ไม้ยืนต้น หรือทรัพย์อย่างอื่นอันติดอยู่กับที่ดินที่มีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น (พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ มาตรา 4)

ประวัติการเวนคืน

1

สมัยรัชกาลที่ 5

- แนวคิดเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เป็นของพระมหากษัตริย์
- การบังคับซื้ออย่างแท้จริง และการเริ่มจ่ายเงินค่าชดเชยให้เจ้าของที่ดิน
- การจ่ายเงินค่าชดเชยให้เจ้าของที่ดินที่ไม่มีหนังสือสำคัญ

2

สมัยรัชกาลที่ 6

- จัดระเบียบการจ่ายเงินค่าชดเชย
- พ.ร.บ. จัดสร้างทางรถไฟและทางหลวง พ.ศ. 2464
- ท่างการมีสิทธิเข้ายึดถือที่ดินได้ต่อเมื่อได้ใช้เงินหรือวางเงินค่าทำขวัญแล้ว

3

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2475)

- ที่ดินรกร้างว่างเปล่าถือเป็นที่ดินของรัฐ
- การเวนคืนอยู่ภายใต้บังคับของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2477

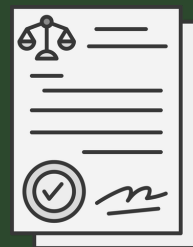
การจัดหาที่ดิน เพื่อการชลประทาน

การให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้ในการ
ชลประทาน ได้แก่ การซื้อ การแลกเปลี่ยน
การรับให้จากเอกชน และการขออนุญาต
ใช้ที่ดินของส่วนราชการอื่น เป็นต้น

การจัดหาที่ดินโดยวิธีเจรจาปรองดอง (กรณีเจ้าของที่ดินยินยอม)

เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2500

การจัดหาที่ดินโดยการเสนอตราพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตที่ดินที่จะเวนคืน(กรณีเจ้าของที่ดินไม่ยินยอม)

เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วย
การเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562

การจัดหาที่ดินโดยการจ่ายเงินตามมติคณะรัฐมนตรี (กรณีที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์)

เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2532

การขอโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ (การพาติกรรมที่ดินวัด)

เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
หรือมาตรา 32 แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนและการได้มา
ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562

การกำหนดราคาอสังหาริมทรัพย์เบื้องต้น

คณะกรรมการกำหนด ราคาอสังหาริมทรัพย์เบื้องต้น (พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ มาตรา 19)

1. ผู้แทนของเจ้าหน้าที่
2. ผู้แทนกรมธนารักษ์
3. ผู้แทนกรมที่ดิน
4. นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต
5. ผู้บริหารท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

3. ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิ
และนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
4. สภาพและที่ตั้งของที่ดินนั้น
5. เหตุและวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืน

การกำหนดราคาเบื้องต้นสำหรับ ที่ดินที่เวนคืน (พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ มาตรา 20)

1. ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด
ของที่ดินในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา
ตามมาตรา 8
2. ราคาประเมินที่ดินของทางราชการที่กำหนด
ขึ้นเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้าง

เงินค่าทดแทน

(พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ มาตรา 37)

01

การกำหนดเงินค่าทดแทน

การกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับ
ค่าที่ดิน ให้คณะกรรมการตามมาตรา 19
นำหลักเกณฑ์การกำหนดราคาเบื้องต้น
ตามมาตรา 20 มาใช้บังคับโดยอนุโลม
(พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ มาตรา 38)

02

การจ่ายเงินค่าทดแทน

การจ่ายเงินค่าทดแทน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือ
แจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนทราบ
ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน โดยแจ้งให้เจ้าของ
นำหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินฉบับเจ้าของ
มาส่งมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ด้วย พร้อมทั้งแจ้ง
ให้ทราบด้วยว่าหากเจ้าของไม่มารับเงินภายใน
กำหนดเวลา เจ้าหน้าที่จะดำเนินการวางเงิน
ค่าทดแทน โดยให้กระทำให้แล้วเสร็จภายใน
120 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์นั้นใช้บังคับ (มาตรา 45)

03

การวางเงินค่าทดแทน

การนำเงินไปวางต่อศาลหรือสำนักงาน
วางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน
ในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน
โดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย
ในการฝากดังกล่าวถ้ามีดอกเบี้ยเกิดขึ้น
ให้ตกเป็นสิทธิแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงิน
ค่าทดแทนนั้นด้วย โดยให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิ
ได้รับเงินค่าทดแทนทราบภายใน 15 วัน
นับแต่วันที่วางเงิน (มาตรา 46)

การอุทธรณ์เงินค่าทดแทน

1

ระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์

ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ผู้ใดไม่พอใจเงินค่าทดแทนที่กำหนดไว้ในสัญญาซื้อขาย และเงินค่าทดแทนเพิ่มเติม (2%) เงินค่าทดแทนที่ได้รับหรือวางเงินค่าทดแทนให้มีสิทธิอุทธรณ์ ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับเงินจากเจ้าหน้าที่หรือรับเงินที่วางไว้ (พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ ม. 49)

2

ผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์

รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 8 หรือพระราชบัญญัติที่ออกตามมาตรา 28 หรือมาตรา 29 (พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนฯ ม. 49)

3

กรณีไม่พอใจคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

กรณีที่เจ้าของไม่พอใจคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาในการวินิจฉัยแล้ว เจ้าของยังไม่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาในการวินิจฉัยอุทธรณ์

การพิจารณาอุทธรณ์

กรณีการเวนคืนที่ดินเพื่อการชลประทาน

อำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์

ระยะเวลาที่ยื่นอุทธรณ์

เหตุผลและพยานหลักฐาน
ประกอบการพิจารณาอุทธรณ์

จำนวนเงินค่าทดแทนที่จ่ายเพิ่ม

THANK YOU FOR
LISTENING!

